

gamle — hvad skal man kalde det — Toleringsprincip, som kom fra Oldtiden, gif op igennem Middelalderen og herskede indtil dette Aarhundrede, og som bestod i, at i de store Stæder og i Byer, hvor der var store Garnisoner eller i andre store Byer, hvor Stater umuligt kunde maatte sædelighedsforholdene helt, kunde visse Fruentimmer saa Lov at drive denne Næringsvej — allerede dert var der, siger jeg, noget, der var blevet forhadt i dette Aarhundrede, efterhaanden som Humaniteten var bleven finere og man var kommen til en Opfattelse af Staten som den sædelige Stat og ikke blot som en Politistat. Der kan dog gøres den Indbending, at som Verden nu en Gang er, er det umuligt for Staten at maatte alle Forhold, man maa derfor overlade til de private at indvirke paa disse Forhold og ad Frivillighedens Vej at søge dem forandrede saa vidt muligt — Lovbestemmelser, Straffebestemmelser kunne der ikke maatte det. — Dette Forhold havde dog den Gang, og lige til det franske System begyndte, helt igennem Undtagelses Karakter, og det var skult saa godt, som det kunde være. Men det forekommer mig, at det bliver en ganske anden Sag, naar Staten sætter sig den Opgave at forandre, saa vidt muligt, hele den hemmelige Prostitution til offentlig, drage den ind under offentlig Visitation og sige: Naar I underkaste eder dette, saa finde vi os i, at I drive denne Næringsvej. Det bliver aldeles aabenbart for alle Mennesker, Staten ved det, men den ser ikke saa meget paa, at det er Utugt, den siger: Det er os for saa vidt mindre om at gøre, vi se paa Samfundsforholdene. — Er der ikke der noget, som kræfter Statens Værd og Værdighed og virker ubivsende paa de moralste Begreber? Det er der i alt Fald mange Mennesker, der tro.

Saa længe man imidlertid havde Grund til at tro, at den hemmelige Prostitution kunde forandres til offentlig, at de værste Farer for Smitte laa i den hemmelige Prostitution, og at de tvungne Visitationer kunde bevirke store Fremstridt i hygiejnisk Henseende, saa var der egentlig ikke Haab om, at der kunde komme nogen Forandring i disse Forhold. Den almindelige Bevidsthed er saa bange for disse Sygdomme, at Frygten for dem var den alt overvejende og maatte være det. Men der er jo i den Henseende sket en stor Forandring siden 1874. Man ved nu, at det er ganske umuligt blot tilnærmelsesvis at komme den hemmelige Prostitution til Livs, medmindre man vil indføre Forhold, der fuldstændig rokke ved den person-

lige Frihed i Landet. Man ved desuden, at det slet ikke er Tilfældet, at det er fra den hemmelige Prostitution, at de værste Farer true. Det er desuden en Erfaring, som Lægevidenskabens Fremstridt til Dels har forklarliggjort, at disse tvungne Visitationer langt fra i hygiejnisk Henseende bevirkte de Resultater, man havde troet. Den ene verdensberømte Læge staar op efter den anden og erklærer, at det System, som nu er blevet moderne i Europa, er fuldstændig utilfredsstillende, at det mange Gange virker værre end ingenting, at Lægerne kurere i Ager, hvor de skulde kurere i Maaneder og Aar, hvis de virkelig skulde kunne give den Sundhedsattest, de give, at indtil Halvdelen af disse Sundhedsattester meget hyppigt ere falske. De, som ikke vælge den Udvej at sige: Lad det hele falde, de stille da Fordringer om saa drakoniske Foranstaltninger, at det bliver ligt med at lade det hele falde, fordi Samfundet under ingen Omstændigheder kan antages at ville gaa ind derpaa. — Jeg har, medens jeg i disse Dage har syset med disse Spørgsmaal, faaet en Formodning om, og for at være fuldstændig reiskerdig vil jeg sige det, at de daarlige Resultater fra andre Lande delvis skrive sig fra, at der ikke gaas frem med saa megen Samvittighedsfuldhed ved disse Visitationer i disse Lande — i alt Fald i nogle af dem — som hos os. Det blev saaledes i Fjor af en højerestaende tykt Embedsmand oplyst, at der i Køln skulde være Visitation en Gang om Ugen, men at vedkommende Individ kunde affinde sig med en Visitation hver 14de Dag, naar hun blot lagde et Tomarkstykke i Byens Kasse. Det kunde jo være meget fornøjeligt for Byens Kasse, men det hjalp ikke videre paa Sundheden. Saaledes er det ogsaa andre Steder, hvor man har faaet det Indtryk, at Sagen ikke drives systematisk og alvorligt nok. Selv om der altsaa i den Henseende kan være nogen Forskel, og selv om det skulde stille sig bedre hos os end hos de fleste andre — og det tror jeg, det gør — bliver dog det tilbage, at det, som de dygtigste Læger i Udlandet ikke kunne attestere, kunne de danske Læger heller ikke attestere, og der bliver ogsaa det tilbage i Danmark, at da man ikke tilnærmelsesvis kan komme den hemmelige Prostitution til Livs, bliver det kun en Brøddel af de prostituerede, som kunne komme under den offentlige Prostitution. Enhver Lægmand, som tænker over Sagen, maa kunne se, at selv om der ogsaa er vundet noget ved, at en lille Del af den hemmelige Prostitution kommer ind derunder, er det dog kun en Brøddel, og det kan derfor ikke